

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIFT IN
te Tongeren bij M. COLLÈS, uitgever en
eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT
binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr.
Een blad afzonderlijk 15 centiem.
Aankondigingen 15 centiem per druk-
regel.

TONGEREN, DEN 11 NOVEMBER.

IJzeren weg van Brussel naar Aken. PROJEKT VAN M. POUSSET.

Het vraagstuk van den ijzeren weg van Aken naar Brussel, ontworpen door M. Pousset is van het grootste belang. Wij roepen daarop de gansche aandacht van het publiek.

Na het voltrekken van den Luiksche-Limburgschen spoorwég die ons in betrekking stelt van den eenen kant met Luik, van den anderen met Hasselt en Holland, behoort het belangrijk arrondissement Tongeren nog rechtstreeks verbonden te worden westwaarts met St-Truiden en Brussel, oostwaarts met Visé, Aubel en Duitschland.

Het is bekend dat de paard- en veemarkten van Tongeren voor een zeer groot deel bevoorrad worden door de kantons Herve en Aubel, dat de kantons St-Truiden, Zoutleeuw en Thienen de paarden en het vee dat hun noodig is, op de markten van Tongeren komen zoeken en dat de voortbrengsels van onze nijverheid voor het grootste gedeelte naar Brabant en naar de hoofdstad vervoerd worden.

Er bestaat inderdaad tusschen deze verschillende punten een soort van handelstroom welke de reeds aangelegde ijzeren wegen niet hebben kunnen verplaatsen. Deze stroom bestaat ondanks de afwezigheid van snelle en goedkope vervoermiddelen, niet reeds dat elk der hooger genoemde kantons voortbrengt hetgeen het ander verbruikt.

Thienen, Zoutleeuw, St-Truiden, Borgloon, Tongeren, Aubel bevinden zich op eene rechte lijn getrokken van Aken naar Brussel. Zooals onze achtbare senator, M. de baron de Woelmont het op den meeting van Borgloon gezegd heeft: « Neemt eene kaart van België, trekt eene rechte streep van Brussel naar Aken, zoo zult gij zien dat deze streep Thienen, St-Truiden, Loo, Tongeren, Visé en Aubel raakt. » Ook, zoo als wij het reeds gezegd hebben, ofschoon er goede snelle middelen van vervoer bestaan tusschen deze verschillende plaatsen, zijn de paard- en vee markten van Tongeren, Aubel, Borgloon en St-Truiden de belangrijkste van het land.

Men heeft sedert lang bewezen dat de staats ijzeren weg die over meer dan dertig jaren aangelegd werd tusschen Brussel en Aken, langs Mechelen, Leuven, Luik en Verviers, volgens alle recht en rede langs St-Truiden en Tongeren diende gericht te worden. Doch in dien tijd ging het reeds gelijk het heden nog al te dikwijls gaat. De machtige steden van Luik en Verviers schreeuwden zoo hard dat het gouvernement er schrik voor kreeg, de ijzeren weg werd langs Verviers en door de rotsen geboord en de kleine steden van Tongeren en St-Truiden kregen niemendalle.

Heden biedt zich de gelegenheid aan om dat

onrecht te herstellen. Wij vragen geen gunsten, geene voorrechten; wij willen niets anders dan hetgeen ons volgens recht en rede toekomt. De ijzeren weg, ontworpen door M. Pousset, wordt aangevraagd en zal gemaakt worden door eene compagnie die geene cent van het gouvernement vraagt. Wij vragen dat men ons eenen ijzeren weg vergunne die aan niemand schade kan doen, die geene belangen kan krenken, die de herstelling zal zijn van eene schreeuwende onrechtvaardigheid en die bestemd is om 's lands rijkdom in groote mate te vergrooten.

Wij herinneren aan de belanghebbende dat morgen, zondag, om 2 uren 's namiddags een meeting zal gehouden worden te St-Truiden, ten voordeele van den ijzeren weg.

Tongeren, den 10 november 1871.

Mijnheer de Postrijder,

Ik ken duizende brave menschen die niemand kwaad of schade zouden willen doen, die alle hunne godsdienstige plichten stiptelijk volbrengen, maar die ongelukkig geen de minste gedachte hebben van hunne burger plichten. Die menschen gaan op hunnen tijd naar de kerk, zij geven eene kristelijke opvoeding aan hunne kinderen, zij dragen bij in alle goede werken, zij hebben eenen afschrik van de Internationale, maar wanneer het er op aankomt om representanten en raadsheren te kiezen, dan laten zij zich door den eersten den besten lulleman in het pak steken. In den grond zijn zij katholiek, maar bij de daad handelen zij tegen de katholieken.

Daar zit die goede burger zaterdags 's avonds achter zijne kachel met den Postrijder in de handen. Hij rookt eene malsche pijp roode drie-koningen en hij leest den ouden Tongenaar. In zijn zelven zegt hij: de oude kamaraad heeft duizendmaal gelijk, het is eene schande voor een eerlijk man van de oot te leenen aan de liberalen die de smerige Vedette voor vaandeldrager hebben; een deftig en eerlijk man moet zich daarvan afrekken. Foei!

Maar wat doet daarna die goede lezer? Hij plooit de gazet toe en hij gaat in zijnen staminé zijne partij smoesjassen spelen.

Versta eens goed, vriend lief, dat is er heel en gansch neven.

Om aan den braven tongerschen burger te bewijzen dat het zijn plicht is zich te doen inschrijven tusschen de leden der Katholieke Vereniging, moet het genoeg zijn hem te

bewijzen wat eigenlijk onze tongersche liberalen willen, en het beste middel om dit te leeren, dat is de Vedette te lezen. De Vedette is het orgaan en de tolk onzer liberalen en alle zaturdagen spreekt zij in hunnen naam. Hoort nu eens, beste tongersche burgers, hoe de liberale Vedette over de zaak der kerkhoven spreekt en met welke toekomst zij ons bedreigt indien men aan de liberalen niet toelaat de begraaftplaatsen der geloovigen te schenden en te ontheiligen:

« Het is niet alleen, zegt zij, de klerikale partij die hier in het spel is, het is de Kerk zelve met hare eeuwige geest van overheersching en overdraagzaamheid. Zij is het die op de gewetens wil drukken, die allen wil aan den haren wil verwerpen of om beter te zeggen aan dien van haren onfeilbaren afgod. Wel aan, zoo naast dat, dank aan hare zette overdraagzaamheid, de Kerk aan aller oogen zal bewezen hebben, dat hetgeen zij hare vrijheid durft noemen niet overeen kan komen met de noodwendigheden van den geest der heidensdagsche maatschappij, zal de kens niet lang duren: DE VRIJHEID DER KERK ZAL VERBRUIJELD WORDEN EN DE KERK ZELVE ZAL VERDWO- NEN! (1) »

Hebt gij dat goed verstaan, lezers? De liberale Vedette bedreigt u met de vernietiging van de vrijheid der kerk en de uitroefing der Kerk zelve. Wilt gij dat ook? Gaat dan maar naar de liberalen. Maar wilt gij de vrijheid der Kerk handhaven en de Kerk niet laten uitroeien, dan is uwe plaats in het midden der Katholieke Vereniging. Dat spreekt gelijk een boek.

Kent gij de Internationale, die goddelooze maatschappij die tot niets dient dan om den werkmans tot het kwaad op te stoken, hem zijne spaarcentjes af te rapen en hem eindelijk in zijn ongeluk te verlaten? De katholieken doen al wat in hunne macht is om den alvernielenden stroom der Internationale tegen te houden. Hunne gazetten strijden er alle dagen tegen. Maar in de Vedette, — die in den naam der tongersche liberalen spreekt, — vindt men nooit geen woordje tegen de Internationale.

(1) Men zou somtijds kunnen denken dat de oude Tongenaar de Vedette niet goed vertaald heeft. Ziehier letterlijk die verbazende bedreiging zooals zij in de Vedette staat:

« Ce n'est pas seulement le parti clérical qui est ici en jeu, c'est l'Eglise elle-même avec son éternel esprit de domination et d'intolérance. C'est elle qui prétend peser sur les consciences, qui veut asservir toutes les volontés à la sienne, ou pour mieux dire, à celle de son idole inflexible. Eh bien, le jour où, grâce à sa folie d'intolérance, l'Eglise aura rendu évident à ses yeux de tous que ce qu'elle ose appeler sa liberté est incompatible avec les besoins de l'esprit de la société moderne, le choix ne sera pas long à faire: LA LIBERTÉ DE L'ÉGLISE SERA BRISÉE ET L'ÉGLISE ELLE-MÊME DISPARAITRA. »

De blijdschap blonk op ieders gelaat; men zou gezegd hebben dat de Geest der vertroosting aller bart overmeesterd had. Het was ongeveer half vijf uren. Maar het was ons onbekend, dat op 't oogenblik de gefedereerden twee kanonnen en een houwtiser tegenover den ingang van de gevangenis plaatsten. God stond niet toe, dat zij er tegen ons gebruik van maakten, hoewel zij vastgesteld hadden al de gijzelaars op het laatste oogenblik op te ruimen.

Kort daarop verschenen op de binnenvaart al de door de gewone rechtbanken schuldig verklaarde misdadigers; eenigen waren met geweren gewapend, die de gefedereerden hun even te voren toevertrouwd hadden. Zij riepen allen: a leve de Commune! Op dien kreet antwoordden wij; Leve Frankrijk! Een bandiet, door de justitie ter dood veroordeeld en bepaald berkend door de politie-agenten, krom naar onze barricade van den grooten trap; hij was met een geweer gewapend en gereed om vuur te geven, doch hij achtte het voorzigtiger terug te keeren. Kort daarna kwam hij weder naar boven, ontsloot de deur van het hek, beproefde te vergeefs de barrikade omver te halen en bepaalde er zich toe die in brand te steken.

De levensmiddelen ontbraken; onze jonge soldaten hadden sinds den vorigen dag niets ontvaangen. Het weinige water, dat wij bezaten, was volstrekt noodig voor het lesschen van den dorst; men wilde het slechts met de uiterste spaarzaamheid verbruiken; want wij wisten niet, of de troepen van Versailles tijdig genoeg zouden komen om ons te verlossen. Maar onze jonge soldaten, die niet spoedig den moed opgaven, liepen naar den bak van onze sectie en maakten hiervan gebruik om het vuur te blusschen. Dit middel gelukte gedeeltelijk; want den volgende morgen smeulden de matrassen nog en vervulde de rook den geheelen gang. Wat den geleiboeft aangaat, die leve de Commune

Dunkt u niet dat dat stilzwijgen veel beteekenis heeft? Nooit, nooit geen enkel woord zeggen tegen de Internationale, die de Kerk, den Staat en den eigendom bedreigt, maar alle zaturdagen dolzinnige uitvallen doen tegen pastoors, tegen kapellaans en tegen alle eerlijke lieden die haar in den weg staan, dat is de schoone rol die de Vedette speelt — en de Vedette, men kan het niet genoeg herhalen, — spreekt in den naam der liberalen van Tongeren! Kijkt eens, Tongenaren, indien u dat de ogen niet open doet over hetgeen de liberalen en de katholieken willen, dan moet ik wanhopen van uw gezond verstand.

De Katholieke Vereniging, die in onze stad opgericht is, heeft voor doel de pogingen van alle eerlijke en weldenkende lieden te vereenigen om het kwaad dat ons bedreigt tegen te houden. De strijd is heden op een nieuwen grond gebracht en geen eerlijk man kan er onverschillig aan blijven. Zeg toch in Gods name: niet « ik ben maar een kleine burger, » mijne plaats is niet tusschen de leden der Katholieke Vereniging. » Dat is flauwepraat en dat is olie in de lamp van uwe vijanden. De Katholieke Vereniging is precies ingericht om aan den kleinen burger den invloed te geven die hem toekomt. Ik ga u eene enkele kleine vraag doen. Gij kleine burger, hebt gij ooit bij de eene of andere kiezing eenen kandidaat kunnen voor stellen? Neen. Gij hebt eenvoudig de kandidaten moeten aannemen die u door de partijen aangeboden werden.

Heden hebt gij de gelegenheid om in eene kies-vereeniging te treden die u het recht geeft om uwe kandidaten te noemen en uwen rechtmatigen invloed te gebruiken ten voordeele van den kandidaat wien gij den voorkeur geeft. Daar heeft de stem van den geringsten man zooveel gewicht als die van den grootsten heer; daar is uwe plaats, burgers van Tongeren. Daar moet elk eerlijk man zich ten plicte achten zijnen rang te nemen in de strijdlinie der katholieken. Zouden de afstammelingen van den heldhaftigen Ambiorix zoo vervallen zijn, dat hun bloed niet meer kookt bij het naderen der vijanden van kerk en beschaving? Ambiorix, de oudste Tongenaar die in de geschiedenis bekend is, streed niet alleen voor het behoud zijner onafhankelijkheid; hij verdedigde te gelijker tijd zijne altaren, en het voetstuk waar zijn standbeeld zich verheft op de groote markt van Tongeren is niets anders dan een altaar onzer voorouders.

riep, hij maakte zich uit de voeten bij het zien van de steenen, welke men hem naar het hoofd ging werpen, en de Commune besloot op Belleville terug te trekken.

Velen hebben ons gevraagd hoe het plan tot verzet is opgekomen. Ziehier wat wij daaromtrent zijn kunnen te weten komen:

Het eerste plan daartoe was daags te voren op de tweede verdieping geopperd. De brigadier Cuenot had er over gesproken met den heer Walbert, een vrederechter, die het heimelijk had goedgekeurd. Een agent van politie, Laurens Soisson geheeten, had het daags te voren medegedeeld aan een priester, die zijn vertrouwen bezat en hem beloofd had dat voornemen aan O. L. Vrouw van Overwinning aan te bevelen. De jonge soldaten droegen er geen kennis van; maar in de ure des gevaars kwam het plotseling en als door ingeving op in den geest van al de gevangenen der derde sectie. Allen zonder uitzondering deden hun plicht; allen toonden een moed en ijver, die boven allen lof verheven zijn.

Er viel geen minuut te verliezen. Om gereed te worden, moesten al die willeu met klokslag vier uren slechts één uitmaken. Vijf minuten talmens zouden genoegzaam geweest zijn om ons allen in het verderf te storten.

Bij het vallen van den avond belasten zich de sergeant-majoor van de Algerijnsche tirailleurs de zwaaf en de wachtmeester met het waken voor de verdediging. De nachtdienst werd uitmuntend verdeeld. Eenigen konden gerust gaan liggen slapen, terwijl anderen in stilte de wacht hielden. De sergeant koos mijne cel tot hoofdkwartier. De kaporaal Arnoux en verscheidene andere militairen, ten getalle van zeven of acht, voegden zich bij ons en brachten den nacht in mijne cel door. Men sprak fluisterend en tamelijk opgeruimd. Ik heb nooit een beteren nacht in de gevangenis doorgebracht.

DE GIJSELAARS VAN DE COMMUNE.

—000—

DE GEVANGENIS LA ROQUETTE
gedurende de dagen van 24, 25, 26, 27
en 28 mei 1871.

(Vervolg.)

« Ik beveel u bijzonder aan, » voegde de priester er bij, » O. L. Vrouw van Overwinning aan te roepen, gelijk wij zelven gedaan hebben en gij zult gered worden. »

Wat gebeurde er intusschen buiten? Men bad veel voor ons en het bloed der martelaren was tot Gods bart opgestegen. Wij voelden toen als een onzichtbaren stroom, die ons allen medevoerde naar een onbekende kust, waar een siraal van hoop slikkerde. *Spes nostra, salve!*

De gevangenvaarder Pinet nam nu het woord op. « Mijne vrienden, » sprak hij met eene van aandoening trillende stem, « als het moet, zullen wij allen tot den laatsten man sterven en ons nooit overgeven; wij zullen onze priesters in ons midden nemen en hen met onze lichamen dekken. » Zich daarop tot de priesters wendende ging hij aldus voort: « Wat u betreft, mijne heeren, wij verzoeken u slechts een ding; gaat voort met voor ons te bidden. »

Enige oogenblikken daarna laat een der verdedigers van de tweede verdieping zich door de in de zoldering gemaakte opening naar de derde sectie optrekken.

« Waar is, » vroeg hij, « de priester die ons gezegend en de absolutie gegeven heeft? »

Hij krijgt hem in het oog en werpt zich weende om zijnen hals.

« Indien gij wist, » sprak hij, « wat gij van ons gemaakt hebt! wij weeden allen, gij hebt ons tot geheel andere menschen gemaakt, gij hebt ons onoverwinnelijk doen worden. »

« Mijn vriend, » gaf die priester hem ten antwoord, er zijn hier tien priesters, die u allen gezegend hebben. »

De heer Walbert, een burgerlijk gijzelaar, een ooggetuige, die tot onze derde sectie behoorde, schreef mij zeven dagen later:

» Weleerwaarde Heer,

« Reeds twee dagen zoek u zonder u te kunnen vinden. In afwachting van het genoegen u te mogen zien en spreken, wil ik ten minste O. L. Vrouw van Overwinning een bezoek brengen, aan wie gij ons allen aanbevolen hebt. — Nooit, Weleerwaarde Heer, zal ik u, dien wij als een vader liefhebben, vergeten. — Al moest ik duizend jaar leven, nimmer zal dat verheven oogenblik uit mijn geheugen gewischt worden, waarin uw hand tegelijk met die van de overige priesters zich over ons uitstreckte om ons te zegenen en ons in den naam van den almachtigen God vergaving te schenken. — Het is mij als hoor ik nog die woorden, die gij over ons uitsprak op het oogenblik, dat onze gevangenis ons voorkwam als een schip, dat op het punt is van te vergaan. Het was juist vier uur geslagen, toen wij allen niets anders dan den dood voor oogen hadden, en kwart over vier uren herleeftde de hoop in onze harten. »

» Dank, dank, dank! Weleerwaarde Heer, dank in het bijzonder O. L. Vrouw van Overwinning, dank aan al onze waarde lotgenooten en aan het geheele dappere leger, die zich binnen de muren van onze gevangenis vertoond heeft bij den dageraad van Pinksteren. »

» Ontvang, Weleerwaarde Heer, de betuigingen van mijne erkentelijkheid, waarmee ik de eer heb mij te noemen

» Uweerw. onderdanige dienaar,

» WALBERT,

» Quai Conti, 3 te Parijs. »